

Борис М. І.
магістрант ОПП «Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології»
Львівського національного університету імені Івана Франка
Микуляк О. В.
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівського національного університету імені Івана Франка

РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОСЕРЕДНИКІВ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Вступ. Інвестиційні посередники відіграють ключову роль у функціонуванні фінансового ринку, виступаючи сполучною ланкою між інвесторами та емітентами фінансових інструментів. Їх основним завданням є полегшення руху капіталу, ефективний розподіл фінансових ресурсів, мінімізація ризиків та забезпечення високої ліквідності інвестицій. Серед таких посередників – банки, брокерські й дилерські компанії, інвестиційні фонди, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди та кредитні установи. Вони надають широкий спектр інвестиційних послуг, зокрема купівлі-продажу цінних паперів, управління активами, консультацій щодо інвестування і фінансування інвестиційних проєктів.

Мета роботи. Метою наукової роботи є окреслити роль головних інвестиційних посередників на ринку фінансових послуг і визначити напрями розвитку їх діяльності у національній економіці.

Основна частина. Банки займають провідне місце серед фінансових посередників, пропонуючи послуги з кредитування, депозитні інструменти та управління активами [1]. Для багатьох інвесторів комерційні банки стають основним каналом ведення інвестиційної діяльності завдяки своєму доступу до значних фінансових ресурсів.

Фондові брокери та дилери формують невід’ємну частину роботи на ринку цінних паперів. Вони забезпечують реалізацію угод купівлі-продажу для клієнтів або від власного імені, мінімізуючи витрати та даючи змогу взаємодії з фінансовими ринками.

Інвестиційні фонди акумулюють кошти численних інвесторів і спрямовують їх у різноманітні фінансові активи, застосовуючи стратегію диверсифікації задля зниження ризиків. В Україні функціонують відкриті і закриті фонди, орієнтовані на задоволення потреб різних категорій вкладників [2].

Страхові компанії виступають не лише як гаранті фінансового захисту, а й як активні учасники інвестиційного процесу. Вони спрямовують акумульовані страхові премії в надійні фінансові активи, що дає змогу забезпечувати виплати клієнтам і водночас отримувати прибуток від інвестицій.

Недержавні пенсійні фонди відіграють ключову роль у пенсійному забезпеченні громадян, накопичуючи фінансові ресурси та фокусуючись на довгострокових інвестиціях. Вони вкладають кошти в державні облігації, акції та інші фінансові інструменти, мінімізуючи ризики для учасників.

Кредитні установи, до яких належать кредитні спілки й мікрофінансові організації, забезпечують доступ до фінансування для малого та середнього

бізнесу. Їх діяльність сприяє економічному зростанню, створенню нових робочих місць і підтримці підприємців, які часто не мають можливості звертатися до традиційних банківських установ.

Інвестиційна діяльність посередників чітко регламентується українським законодавством. Зокрема, її контролюють Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку і НБУ, що гарантує стабільність і прозорість фінансового сектору країни.

Важливим складником роботи таких посередників є надання консультаційних послуг. Фінансові аналітики оцінюють стан ринку, визначають потенційні ризики та розробляють оптимальні стратегічні рішення для клієнтів, допомагаючи їм досягати своїх інвестиційних цілей.

Інноваційні технології – цифрові платформи й алгоритмічний трейдинг – докорінно змінюють природу діяльності посередників. Завдяки автоматизації торгових процесів і швидкому доступу до ринків вони досягають вищого рівня ефективності та більше орієнтовані на потреби клієнтів. Інтеграція штучного інтелекту, алгоритмічного трейдингу та блокчейн-рішень дає змогу значно підвищити продуктивність торговельних операцій, скоротити витрати й забезпечити прозорість фінансових процесів. Завдяки цим технологічним досягненням українські інвестори отримують можливість виходу на міжнародні ринки та доступ до найсучасніших фінансових інструментів.

Інвестиційні посередники є ключовим елементом функціонування фінансових ринків, забезпечуючи їх ліквідність і мінімізуючи розрив між попитом та пропозицією капіталу [3]. Їх роль виходить далеко за межі простого залучення інвестицій, адже вони активно сприяють оптимальному розподілу ресурсів серед різних галузей економіки. Особливе значення має підтримка малого та середнього бізнесу, для якого доступ до фінансування через традиційні банківські установи часто залишається обмеженим.

Водночас розвиток інвестиційних посередників в Україні не обходиться без труднощів. Основними проблемами є тривала економічна нестабільність, недосконалість правової бази й низький рівень фінансової грамотності населення. Щоб подолати ці виклики й стимулювати зростання фінансового сектору загалом та його інвестиційного потенціалу зокрема, необхідно посилити державне регулювання, створити дієві механізми для захисту прав інвесторів й активізувати освітню роботу з фінансової обізнаності суспільства. Лише комплексний підхід до вирішення цих питань дасть змогу інвестиційним посередникам ефективно підтримувати економічний розвиток країни.

Висновки. Інвестиційні посередники займають ключове місце у фінансовій системі України. Вони забезпечують ефективний рух капіталу, стимулюють розвиток підприємництва і сприяють зміцненню фінансової стабільності держави. Майбутнє інвестиційних посередників в Україні великою мірою визначатиметься покращенням правового регулювання, підвищенням фінансової грамотності населення та активною інтеграцією сучасних інформаційних технологій. Формування сприятливого інвестиційного середовища створить передумови для економічного зростання й стимулюватиме приток капіталу в країну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пислиця А., Загреба І. Фінансові посередники на інвестиційному ринку в Україні. *Наукові записки Кіровоградського національного технічного університету*. 2013. Вип. 13. С. 104–108. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84824958.pdf>
2. Банківська система: підручник / за ред. М. Крупки. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Bank_Syst_PIDRUCH_Krupka_Andrushchak_Paitra_2023.pdf
3. Фаріон В., Фаріон Я. Роль посередників на фінансовому ринку України. *Економічний аналіз*: зб. наук. Праць Тернопільського національного економічного університету. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. Т. 24, № 1. С. 153–160. URL: <http://dspace.wnu.edu.ua/handle/316497/2518>

Ткачик Л. П.

канд. екон. наук., доцент кафедри
фінансів, грошового обігу та кредиту

Львівського національного університету імені Івана Франка

Рогова В. Р.

здобувачка вищої освіти ОС «Бакалавр»

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Львівського національного університету імені Івана Франка

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Вступ. У сучасному світі, що характеризується стрімким технологічним прогресом, цифровізація стала ключовим фактором трансформації багатьох сфер економіки, і банківський сектор не став винятком. Це суттєво змінює спосіб, у який банки співпрацюють зі своїми клієнтами. Цифрові технології дають змогу швидше, безпечніше та ефективніше провадити банківську діяльність.

Метою дослідження є виявлення напрямів впливу цифровізації на ефективність банківської діяльності в Україні, зокрема визначення основних переваг та можливостей, а також потенційних ризиків, що можуть виникнути під час впровадження цифрових технологій у банківську діяльність.

Основна частина. Цифрові технології кардинально змінюють банківський сектор України, впливаючи на роботу банків та їх відносини з клієнтами. Цифровізація дає змогу банкам автоматизувати багато процесів та рутинних завдань. Використання штучного інтелекту для аналізу даних та прийняття рішень, розвиток онлайн-каналів обслуговування сприяють підвищенню продуктивності праці, зменшенню черг, зниженню витрат на операції та полегшують роботу співробітників.

Завдяки інтернет-банкінгу та мобільним додаткам клієнти можуть здійснювати різні операції, як-от перекази, платежі, перевірка балансу тощо, з будь-якого